

Nota

Antennebeleid

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	UMTS	5
2.1	C2000	5
3	Milieu en gezondheid	6
3.1	COFAM-onderzoek	6
3.2	COFAM II-onderzoek	6
3.3	Andere onderzoeken	7
3.4	Standpunt Gezondheidsraad, GGD Nederland, Rijksoverheid en EU	7
3.5	Conclusie	7
4	Juridisch-ruimtelijke aspecten	8
4.1	Voorwaarden voor plaatsing	8
4.1.1	A. Antenne-installaties tot 5 meter	8
4.1.2	B. Antenne-installaties tussen 5 meter en 40 meter	9
4.1.3	C. Antenne-installaties hoger dan 40 meter	9
5	Beleidskader	10
5.1	Antenne-installaties tot 5 meter	10
5.2	Antenne-installaties hoger dan 5 meter	10
5.2.1	Ruimtelijke criteria voor bouwvergunningplichtige antennes	10
5.2.2	Visuele invulling van bouwvergunningplichtige antenne-installaties	10
5.2.3	Welstandsnota	11
5.3	Locaties die in eigendom en/of beheer zijn van de gemeente.	11
5.4	Communicatie	11
5.5	Inspraak	11
5.6	Conclusie	12

1 Inleiding

De ontwikkelingen op het gebied van mobiele diensten volgen elkaar in rap tempo op. Waar tot voor kort GSM (Global System for Mobile Communications) afdoende was, wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan een nieuw netwerk, UMTS (Universal Mobile Telephone System). Met dit systeem kunnen meer mobiele diensten worden aangeboden, zoals het verzenden van omvangrijke gegevensbestanden zoals foto's en email. Ongeveer twee jaar geleden zijn in Nederland de eerste UMTS-netwerken in gebruik genomen.

Om hun klanten een landelijk dekkend netwerk te kunnen bieden, plaatsen de operators zendinstallaties door het hele land. Soms staan de antennes op speciale zendmasten, soms op bedrijfsgebouwen, kerktorens of hoge woongebouwen. De Rijksoverheid wil dat de operators zoveel mogelijk gezamenlijk gebruik maken van opstelpunten voor antennes, oftewel 'site sharing'.

In deze nota wordt kort ingaan op de recente ontwikkelingen op het gebied van UMTS en de mogelijke gevolgen hiervan voor de gemeente Delft. Daarnaast wil de gemeente Delft vanuit ruimtelijk oogpunt een kader scheppen waaraan helder en consistent een bouwaanvraag voor het plaatsen van een antenne-installatie getoetst kan worden. Deze nota heeft niet enkel betrekking op antenne-installaties met daarop UMTS-zendinstallaties, maar op alle antenne-installaties ten behoeve van telecommunicatie.

In hoofdstuk 2 wordt allereerst uitgelegd wat UMTS is. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de lopende discussie over milieu en gezondheid in relatie met UMTS-masten. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de juridisch ruimtelijke aspecten die een rol spelen bij deze problematiek. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken, welke een beleidskader moeten vormen voor de wijze waarop de gemeente Delft omgaat met antenne-installaties.

2 UMTS

UMTS staat voor Universal Mobile Telephone System en is de opvolger voor GSM-telefonie. Waar GSM hoofdzakelijk is bedoeld voor spraak, kan UMTS ook beeldinformatie draadloos overbrengen. Niet alleen ter vermaak, ook voor bijvoorbeeld voorzieningen in de zorg wordt er gewerkt aan toepassingen. Denk daarbij aan senioren die langer in hun huis kunnen blijven wonen omdat via beeldschermen dagelijks contact is met verzorgers.

UMTS-masten kunnen deels worden geplaatst op plaatsen waar al GSM-masten staan, maar omdat via UMTS meer informatie verzonden moet worden, zal het mastennetwerk fijnmaziger zijn om de capaciteit te vergroten. Wil men bij GSM in de stad 600 meter kunnen bestrijken met een zendinstallatie, dat zal voor UMTS 400 meter zijn.

Bij de plaatsing wordt rekening gehouden met de intensiteit van het gebruik (in steden meer dan daarbuiten) en het vermijden van overlap, omdat masten dan elkaar gaan storen. Ook kan een antenne maar een beperkt aantal gesprekken tegelijk verwerken.

De sterkte van de radiostralen is afhankelijk van de dekking waarbij geldt dat bij een grotere concentratie van masten een minder sterk signaal nodig zal zijn. Het is derhalve niet mogelijk om alleen aan de rand van een stedelijk gebied grote en zware masten te plaatsen.

2.1 C2000

C2000 is een relatief nieuw antennesysteem waarmee politie en hulpverleners communiceren. In het Besluit bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (hierna: BBLB) is bepaald dat specifiek deze masten bouwvergunningvrij zijn, ongeacht hun hoogte. Er is wel overleg mogelijk tussen de gemeente en de Informatie en Communicatie Technologie Organisatie (hierna: ITO). Van deze organisatie krijgt de gemeente ook bericht over plaatsing van een C2000-mast. De meeste gemeenten die een C2000-mast kunnen verwachten hebben al bericht gehad.

Deze masten worden vaak niet geplaatst op woongebouwen, aangezien er een antennehoogte van ongeveer 53 meter noodzakelijk is. Om de effecten van C2000 na te gaan heeft TNO in opdracht van ITO de optredende elektromagnetische velden in de omgeving van de basisstations gemeten. Gebleken is dat de blootstellingslimieten zoals die zijn aanbevolen door de Gezondheidsraad niet worden overschreden.

Nu voor het antennesysteem C2000 geen bouwvergunning vereist is en de gemeente er dus geen rol in kan spelen, wordt in deze nota dit systeem buiten beschouwing gelaten.

3 Milieu en gezondheid

Mobiele telecommunicatie maakt gebruik van elektromagnetische velden. Er is een maatschappelijke discussie ontstaan omtrent de effecten daarvan op de gezondheid, zeker wanneer mensen zich veel in de nabijheid van een antenne-installatie bevinden. Hier is inmiddels veel onderzoek naar gedaan. Hier worden twee onderzoeken besproken die volgens de Gezondheidsraad aan de vereisten voldoen die aan zo'n onderzoek gesteld mogen worden.

3.1 COFAM-onderzoek

In 2003 heeft TNO het COFAM-onderzoek uitgevoerd en hieruit kwamen de volgende resultaten:

- Er is door TNO een statistisch significante relatie gevonden tussen de aanwezigheid van radiofrequente velden die lijken op die van een UMTS-basisstation en het ervaren welzijn van de proefpersonen. Dit is nog niet eerder waargenomen.
- Er zijn statistisch relevante relaties gevonden tussen de aanwezigheid van dergelijke velden van UMTS- en GSM-basisstations en de uitvoering van diverse cognitieve functies. Veelal betreft dit een verbetering. Soortgelijke resultaten zijn eerder beschreven in de literatuur.

Deze op zich alarmerende resultaten hebben geleid tot een uitgebreid vervolgonderzoek dat hieronder wordt besproken.

3.2 COFAM II-onderzoek

Op 6 juni 2006 heeft de Zwitserse Stichting voor onderzoek naar mobiele communicatie de resultaten van een studie naar de effecten van UMTS-velden op het welbevinden en de cognitieve functies bekend gemaakt. In dit zogenoemde Cofam-II onderzoek hebben zij geen verband gevonden tussen de blootstelling aan UMTS-velden en verminderd welbevinden of gevolgen op de cognitieve functies. De cognitieve functies zijn die lichaamsfuncties waarmee mensen informatie uit hun omgeving opnemen, verwerken en toepassen, zoals bijvoorbeeld reactiesnelheid en kortetermijngeheugen. Welbevinden geeft aan hoe goed mensen zich voelen. Bij klachten over het welbevinden gaat het om bijvoorbeeld hoofdpijn, moeheid en duizeligheid. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de aanbevelingen van de Gezondheidsraad.

Onder blootstellingsomstandigheden, die zo identiek mogelijk waren aan het voornoemde TNO-onderzoek maar met een verbeterde methodiek, werd de invloed van UMTS-achtige elektromagnetische velden op het subjectieve welbevinden en op cognitieve functies geregistreerd. Er werden weer elektrogevoelige en niet-elektrogevoelige proefpersonen onderzocht, dat wil zeggen personen die zelf vinden dat zij voor elektromagnetische velden gevoelig zijn en personen die dat niet vinden. Als blootstellingsomstandigheden werden twee veldsterktes (1 en 10 V/m) en een controlesituatie zonder elektromagnetisch veld toegepast.

Vergeleken met de controlesituatie (geen blootstelling) leidde geen van de beide UMTS-blootstellingen van 1 of 10 V/m tot een verandering van het welbevinden. De proefpersonen waren bovendien niet in staat om UMTS-achtige elektromagnetische velden waar te nemen. Met betrekking tot de cognitieve prestaties kon geen consistente invloed van UMTS-velden worden aangetoond. Het tweede COFAM-onderzoek kon de uitkomsten van het TNO-onderzoek dus niet bevestigen.

Dit onderzoek geeft echter geen uitsluitsel over lange termijnblootstelling aan een UMTS-basisstation; hiervoor moet nog nader onderzoek worden gedaan. Nu is aangetoond dat op korte termijn geen gevolgen bestaan voor de gezondheid moet de gemeente voor de korte

termijn beleid ontwikkelen. Aan de hand van vervolgonderzoeken kan het beleid geëvalueerd en eventueel geactualiseerd worden.

3.3 Andere onderzoeken

Er zijn in de wereld meer onderzoeken aan de gang. Elk onderzoek heeft echter zijn specifieke invalshoek en de onderzoeken zijn daarom moeilijk of niet met elkaar te vergelijken. Op grond van een door het ministerie van Economische Zaken uitgevoerde inventarisatie is alleen het replica-onderzoek COFAM-II in Zwitserland aan te merken als een wetenschappelijk hoogwaardige en onafhankelijke replica van het eerder door TNO verrichte onderzoek.

3.4 Standpunt Gezondheidsraad, GGD Nederland, Rijksoverheid en EU

Het standpunt van de Gezondheidsraad en het landelijk centrum medische milieukunde van de GGD Nederland luidt dat de kans op gezondheidseffecten als gevolg van blootstelling aan elektromagnetische velden van antenne-installaties zeer gering is.

De Rijksoverheid is deze mening ook toegedaan en ziet geen aanleiding om het beleid ten aanzien van antennes te herzien. Er zijn, volgens de huidige inzichten, geen gezondheidsredenen om antenne-installaties niet te plaatsen en/of blootstellingslimieten te verlagen.

In het Nationaal Antennebeleid, door het kabinet vastgesteld in 2000, wordt ten aanzien van de volksgezondheid geconformeerd aan de Aanbeveling van de Raad van Ministers van de Europese Unie van 1999. De aanbeveling geeft concrete normen voor een maximale blootstelling van de bevolking aan radiofrequente elektromagnetische velden die de gezondheid niet in gevaar brengt, zogenoemde "blootstellingslimieten". De normen zijn vastgesteld met inbegrip van een veiligheidsfactor van 50 voor de algemene bevolking. Het Rijk heeft zich op advies van de Gezondheidsraad hieraan geconformeerd. In een convenant waarin afspraken tussen de operators voor mobiele telefonie, de VNG en de Rijksoverheid zijn gemaakt, is vastgelegd dat operators ervoor zorg moeten dragen dat de vastgestelde limieten niet worden overschreden.

3.5 Conclusie

Het Ministerie van VROM stelt dat het oordeel over mogelijke gezondheidsrisico's aan hen is voorbehouden en zich niet leent voor beoordeling door het gemeentelijk of provinciaal bestuur. Bij het verlenen van een vrijstelling van een bestemmingsplan, dient het college alle relevante belangen af te wegen. Voor wat betreft de bezorgdheid omtrent mogelijke gezondheidsrisico's is er geen beleidsruimte voor de gemeente om de plaatsing van antenne-installaties tegen te houden enkel op basis van deze bezorgdheid omtrent gezondheidsrisico's. De blootstellingslimieten zijn immers Europees vastgesteld en worden door het Rijk en de Gezondheidsraad onderschreven. Rechtspraak heeft inmiddels uitgewezen dat de beschikbare onderzoeksresultaten zoals in dit hoofdstuk genoemd zonder meer mogen worden gebruikt en dat weigering van plaatsing om gezondheidsredenen niet is toegestaan, althans niet als dit niet nader wordt gemotiveerd met afdoende deskundige tegenadviezen.

De VNG gaat ervan uit dat de aansprakelijkheid voor eventuele gezondheidsrisico's veroorzaakt door toepassing van electromagnetische velden nooit voor rekening kan komen van gemeenten, aangezien zij geen ruimte krijgen af te wijken van het Rijksbeleid.

4 Juridisch-ruimtelijke aspecten

Tot voor kort plaatsten netwerkoperators antennes zonder daar vooraf toestemming voor te vragen. Bovendien was het lange tijd onduidelijk of voor de plaatsing wel een bouwvergunning was vereist. Om verdere wildgroei tegen te gaan, formuleerden veel gemeenten beleid teneinde de plaatsing van antenne-installaties te reguleren. Iedere gemeente handelde daarbij naar eigen bevindingen, een landelijk kader was immers niet voor handen. Een en ander had tot gevolg dat de plaatsing van antennes en dus de uitrol van het netwerk stakte. Dit probleem werd nog eens versterkt toen de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitsprak dat bepaalde antenne-installaties wel degelijk bouwvergunningplichtig zijn. Dit had tot gevolg dat voordat tot plaatsing kon worden overgegaan, eerst een procedure moest worden doorlopen met alle consequenties van dien. Zo ontstond een spagaat met aan de ene kant een toenemende maatschappelijke behoefte aan draadloze communicatie, en aan de andere kant de daadwerkelijke uitrol van het antennenetwerk die op praktische problemen stuitte. Het Nationaal Antennebeleid moest aan deze spagaat een einde maken, waarin het kabinet zoveel mogelijk heeft ingespeeld op de stormachtige groei van de ICT en mobiele telefonie eind jaren negentig. Daarna zijn afspraken tussen de operators voor mobiele telefonie, de VNG en de Rijksoverheid vastgelegd in voornoemd convenant dat op 27 juni 2002 is getekend.

Het Nationaal Antennebureau dient als loket voor vragen over techniek, regelgeving en gezondheid. Via het antenneregister¹ kan een ieder nagaan waar in Nederland, en dus ook in Delft, masten staan opgesteld.

4.1 Voorwaarden voor plaatsing

Afspraken voor plaatsing van antenne-installaties en voorwaarden waaraan voldaan moet worden zijn opgenomen in voornoemd convenant. In het kader van dit convenant zijn afspraken gemaakt over de bouwvergunningplicht voor antenne-installaties. Deze zijn verwerkt in het BBLB. In zijn algemeenheid geldt dat bouwwerken te allen tijde regulier bouwvergunningplichtig zijn tenzij deze op grond van het BBLB als bouwvergunningvrij respectievelijk licht-bouwvergunningplichtig kunnen worden aangemerkt. De aanpassing van de wetgeving heeft tot het volgende beleid geleid:

- A. Onder voorwaarden is voor antenne-installaties met een hoogte van 5 meter of minder geen vergunning nodig in de zin van de Woningwet;
- B. Antenne-installaties met een hoogte van meer dan 5 meter tot maximaal 40 meter zijn bouwvergunningplichtig en opgenomen in de lijst uit artikel 20, eerste lid, aanhef en onder F, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening;
- C. Antennes hoger dan 40 meter zijn bouwvergunningplichtig.

4.1.1 A. Antenne-installaties tot 5 meter

Vergunningsvrije installaties mogen zonder nadere toestemming worden geplaatst. Wel dient jaarlijks een overzicht te worden verstrekt door de providers, verenigd in de Vereniging MoNet. Dit zogenoemde plaatsingsplan is een overzicht van alle geplaatste antennes en locaties waar nog binnen de periode van dat plan een antenne-installatie zal worden geplaatst. Het plaatsingsplan wordt niet vastgesteld, er is geen besluit. Wel dient het als onderlegger om eventueel vanuit ruimtelijk oogpunt hierover nader van gedachten te wisselen.

Antenne-installaties tot 5 meter mogen, onder voorwaarden, zonder vergunning op woongebouwen worden geplaatst. Deze voorwaarden zijn opgenomen in het BBLB, onder artikel 3, eerste lid, aanhef, en onder e, en luiden als volgt:

- Een gebouw waar een antenne op geplaatst wordt, moet minimaal 9 meter hoog zijn.

---

¹ www.antenneregister.nl

- Antennes mogen maximaal 5 meter boven de dakrand uitsteken.
- De minimale afstand (X) tussen de voet van de antenedrager en de dakrand wordt berekend met de formule: $X = 18 / \text{gebouwhoogte}$.
- De techniekast mag, wanneer deze niet inpandig of ondergronds kan worden geplaatst, een maximale inhoud hebben van 2 m³ en moet op minimaal 1 meter van de dakrand geplaatst worden.

Tevens dient een zogenaamde instemmingsprocedure te worden gevolgd waarbij bewoners van een woongebouw de mogelijkheid hebben zich uit te spreken over de voorgenomen plaatsing. Wanneer de vereniging van eigenaren reeds heeft ingestemd, blijft een dergelijke procedure achterwege. Wanneer de bewoners in meerderheid aangeven dat plaatsing niet is gewenst, dan gaat het niet door. Daarbij geldt dat de bewoners die niet reageren worden meegeteld als instemmers. De gemeente is bij deze procedure niet betrokken, de antenne-installaties zijn immers bouwvergunningvrij.

Vergunningsvrije antenne-installaties worden niet getoetst aan het bestemmingsplan en/of redelijke eisen van welstand. Hooguit kan in overleg worden verzocht aandacht te besteden aan de visuele inpasbaarheid. Dit beperkt zich echter tot de kleurstelling van de techniekast, de kleur van het zichtbare deel van de bekabeling en kabelgoten en afwijking van de standaardkleur van gevelantennes teneinde deze zo veel als mogelijk visueel te doen wegvallen. Over de locatie zelf kan niet worden gediscussieerd.

Voor het bouwen van antenne-installaties op monumenten als bedoeld in de Monumentenwet 1988 of in een provinciale of gemeentelijke monumentenverordening is altijd een bouwvergunning nodig. Dit geldt ook voor het plaatsen van een antenne-installatie in een door het rijk aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht, ingevolge artikel 43, tweede lid, van de Woningwet. Voor plaatsing op monumenten is dus ook een bouwvergunning nodig als het hier gaat om antenne-installaties die in andere gevallen bouwvergunningvrij zouden zijn.

4.1.2 B. Antenne-installaties tussen 5 meter en 40 meter

Antenne -installaties tussen 5 meter en 40 meter zijn niet vergunningvrij, maar zijn licht-bouwvergunningplichtig. Dit heeft op zich niet zoveel betekenis en geeft alleen aan welke termijnen van de Woningwet van toepassing zijn en aan welke eisen uit het Bouwbesluit mag worden getoetst. Er vindt toetsing aan het bestemmingsplan plaats en de Welstandscommissie kan zich uitspreken over de vraag of in het concrete geval aan redelijke eisen van welstand wordt voldaan.

4.1.3 C. Antenne-installaties hoger dan 40 meter

Installaties hoger dan 40 meter zijn regulier bouwvergunningplichtig. Volgens de Beleidsnota bouwhoogten Delft zal hoogbouwontwikkeling hoger dan 40 meter in een bestemmingsplan alleen mogelijk worden gemaakt via een vrijstellingsbevoegdheid. Hiervoor zal, naast de reguliere verplichtingen, een hoogbouweffectrapportage (hierna: HER) als onderbouwing moeten worden opgesteld. De HER wordt als bijlage opgenomen in het ontwikkelingsplan dat als onderbouwing van de te verlenen vrijstelling aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden. Daarnaast zal een specifieke verklaring van geen bezwaar bij de Provincie Zuid-Holland worden aangevraagd.

5 Beleidskader

Ongerustheid van burgers ontstaat met name daar waar antennes en masten worden geplaatst in woongebieden. Probleem voor Delft is echter dat het voor het grootste gedeelte uit stedelijk gebied bestaat en er dus weinig plaats overblijft voor het plaatsen van masten en antennes buiten de woongebieden.

5.1 Antenne-installaties tot 5 meter

De operators worden gevraagd na het plaatsen van een vergunningvrije antenne-installatie de locatie aan de gemeente te melden. Er kan dan gecontroleerd worden of de plaatsing volgens de regels, zoals deze zijn weergegeven in paragraaf 4.1.1, is gebeurd. Tevens kan er dan controle plaatsvinden of een antenne-installatie op een monument als bedoeld in de Monumentenwet 1988 of op een locatie waar een provinciale- of gemeentelijke monumentenverordening geldt.

5.2 Antenne-installaties hoger dan 5 meter

Antenne-installaties hoger dan 40 meter passen niet binnen de bepalingen van het bestemmingsplan, waardoor een vrijstellingsprocedure gevolgd moet worden. Aan de Provincie Zuid-Holland zal een specifieke verklaring van geen bezwaar worden aangevraagd. Bij een vrijstellingsprocedure moet altijd een integrale afweging gemaakt worden van verschillende aspecten. Om een handvat te hebben hoe in bepaalde gevallen om te gaan met het plaatsen van antennemasten worden hierbij enkele richtlijnen gegeven:

5.2.1 Ruimtelijke criteria voor bouwvergunningplichtige antennes

Te allen tijde zal gelet moeten worden op de hoogte van omliggende elementen. De antenne-installatie moet in de omgeving geplaatst worden, waarin zij wegvalt, zoals een omgeving met andere verticale elementen.

Hieronder worden criteria gegeven die, in volgorde van importantie, staan weergegeven.

1. Langs grote rijks- en provinciale wegen en bij voorkeur bij parkeerplaatsen langs rijks- en provinciale verkeerswegen, benzinstations, sportparken, bedrijventerreinen, horecagelegenheden, hoogspanningsmasten, danwel een concentratie van activiteiten en op knooppunten van activiteiten waar reeds sprake is van een verstoring van het straatbeeld, waarbij plaatsing in ecologische zones op grond van het Ecologieplan Delft het functioneren daarvan niet belemmert. Mocht dit niet mogelijk zijn dan:
2. Plaatsing in woongebieden vindt alleen plaats wanneer dit vanwege de functionele inpassing in het technische netwerk noodzakelijk is en als andere locaties vanwege ruimtelijke onaanvaardbaarheid uitgesloten zijn. Hierbij dient een afstand van 30 meter van de woonbebouwing aangehouden te worden in verband met de ruimtelijke verstoring van de masten op de omgeving, waarbij plaatsing in ecologische zones op grond van het Ecologieplan Delft het functioneren daarvan niet belemmert. Indien binnen een straal van 100 meter vanaf de aangevraagde plaatsingslocatie reeds een antenne-installatie aanwezig is, waarop nog ruimte beschikbaar is, dan wordt aan een separate plaatsing in dat gebied in principe geen medewerking verleend. Is de antenne-installatie niet geschikt voor nog een zendinstallatie, dan dient deze daartoe zo mogelijk aangepast te worden.
3. In alle gevallen worden antenne-installaties op zodanige wijze afgeschermd (bijvoorbeeld door middel van een hek), dat daarmee de veiligheid op afdoende wijze wordt gewaarborgd.

5.2.2 Visuele invulling van bouwvergunningplichtige antenne-installaties

- De antenne-installaties mogen te allen tijde geen afbreuk doen aan de visuele kwaliteit van de gebieden en bouwwerken die in een beschermd stadsgebied of -

gezicht of in een landschappelijk, cultuurhistorisch of architectonisch opzicht een bijzondere waarde vertegenwoordigen, of die een representatieve functie vervullen in winkelgebieden en op bedrijventerreinen:

- Wanneer het voorgaande niet mogelijk is, moet gekeken worden of een mast als baken kan dienen op een strategische plek en de mast moet op deze functie aangepast worden, bijvoorbeeld in de vorm van een bijzonder ontwerp.
- Er dient te allen tijde aandacht besteed te worden aan de voet van de mast:
  - De techniekkast wordt geïntegreerd in de bebouwing, en wanneer dit niet mogelijk is, is de kleur van de techniekkasten neutraal en valt weg bij het hoofdgebouw. Met name wanneer de techniekkasten op de grond geplaatst worden is het goed mogelijk deze aan het gezicht te onttrekken door er bijvoorbeeld een haag omheen te zetten. Op deze manier wordt het straatbeeld zo min mogelijk bepaald door de aanwezige kasten:
- Bij plaatsing in een woonwijk dient een afzonderlijke stedenbouwkundige afweging gemaakt te worden over de visuele inpasbaarheid.

5.2.3 Welstandsnota

Naast de vorenstaande criteria staan in de Welstandsnota 2004 van de gemeente Delft een aantal eisen met betrekking tot antenne-installaties ten behoeve van mobiele communicatie:

- De antenedrager en antenne-installatie tasten het aanzien van het bouwwerk niet aan:
- De antenedrager en antenne-installatie zijn op het dak geplaatst:
- De techniekkast en de bijbehorende bevestigingsconstructie is alleen toegestaan op een plat dak:
- Antenedragers en antenne-installaties zijn op tenminste 4 meter vanaf de voorgevelijn geplaatst:
- Antenedragers en antenne-installaties zijn op tenminste 3 meter vanaf de zijgevelijn van kopgevels geplaatst:
- De kleur is neutraal en valt weg bij het hoofdgebouw.

Voor uitleg over de hiervoor gebruikte terminologie wordt verwezen naar de Welstandsnota.

5.3 Locaties die in eigendom en/of beheer zijn van de gemeente.

De gemeente Delft gaat voor wat betreft aanvragen voor plaatsing van zowel vergunningvrije als vergunningplichtige antenne-installaties op gebouwen die in eigendom zijn van de gemeente uit van de intern te hanteren beleidsregels. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

5.4 Communicatie

De gemeente zal op haar website een link maken naar het nationaal antennebureau en het antenneregister. Nadere uitwerking op haar eigen website van veiligheidsonderzoeken en weergave van de exacte locatie van alle antenne-installaties in Delft is daarmee niet nodig. Bij meer concrete plannen worden doelgroepen specifiek op de hoogte gebracht.

5.5 Inspraak

De conceptnota is onderwerp van inspraak. De conceptnota is gedurende 4 weken, van 19 februari tot en met 17 maart 2008 ter inzage gelegd met de mogelijkheid tot het indienen van een inspraakreactie. Gedurende de inspraakperiode is op 12 maart 2008 een inspraakbijeenkomst gehouden, waar het plan is toegelicht en gelegenheid is geboden voor mondelinge inspraak.

De conceptnota is aangepast naar aanleiding van de inspraakreacties. De nota wordt behandeld door de commissie Ruimtelijke Ordening. Indieners van inspraakreacties zijn uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn en kunnen desgewenst gebruik maken van hun

inspreekrecht. Bij een positief advies van de commissie Ruimtelijke Ordening zal de nota ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden. Tegen dit vaststellingsbesluit staat geen mogelijkheid open van bezwaar en beroep.

5.6 Conclusie

Met deze nota wordt voldaan aan de behoefte tot regulering van het aantal antenne-installaties en de visuele invulling daarvan. Het biedt een duidelijk handvat voor de verschillende onderdelen binnen de gemeente om tot een helder en duidelijk beleid te komen.